

Univerza v Ljubljani

Literárny text pri výučbe cudzieho jazyka: model práce so slovenskou poéziou

ŠPELA SEVŠEK ŠRAMEL

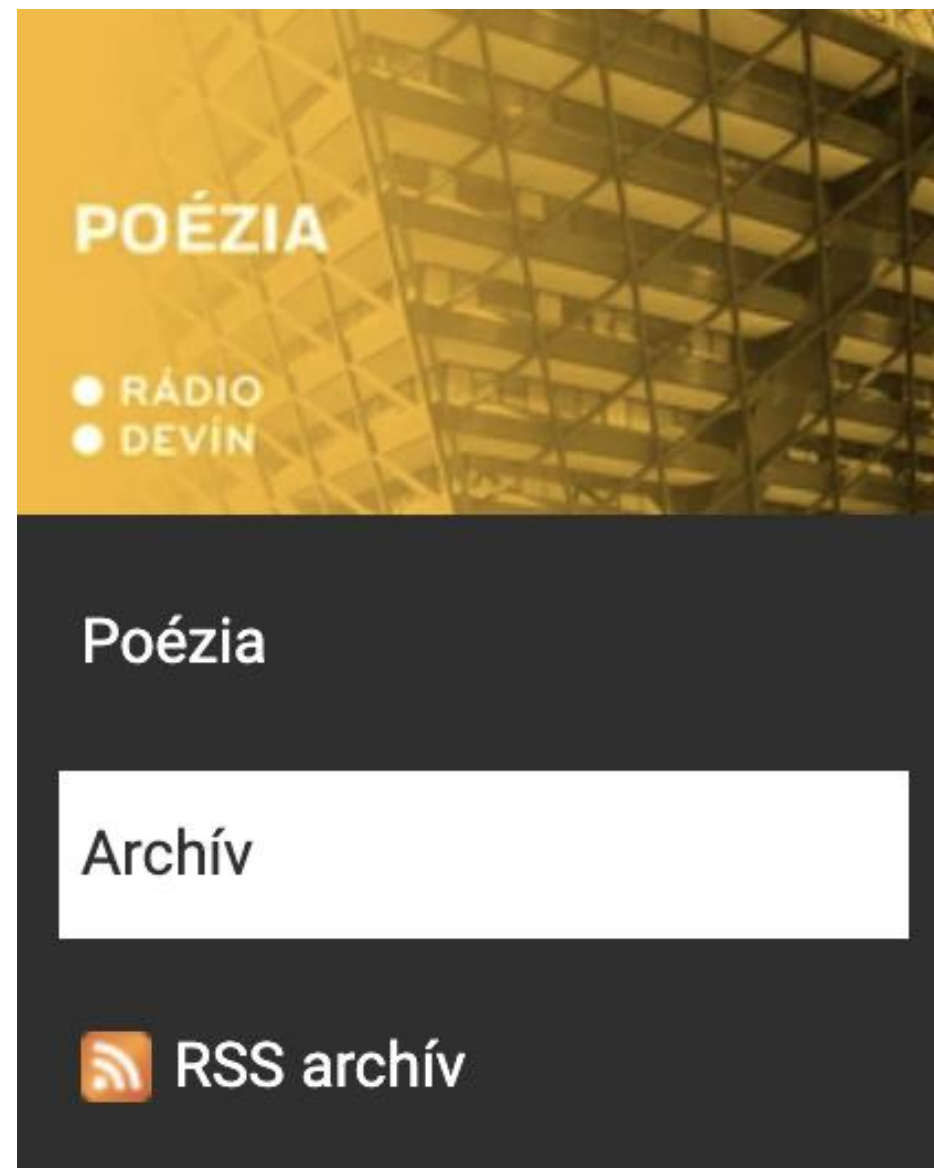
Inštitút slavistiky, Filozofická fakulta
Univerzita v Ljubljane

VÝCHODISKÁ a OTÁZKY

- Výučba cudzieho jazyka a beletria (univerzitné a iné kurzy cudzích jazykov)
- Jazykové a literárne kompetencie (Spoločný európsky referenčný rámec SERR)
- Perspektíva klasickej filológie (čítanie, analýza textu a 2 typy prekladu)
- Ako sa číta báseň a prečo?
- Proces: úlohy pred čítaním, čítanie, mikroúlohy, gramatické cvičenia, tematický rozbor, diskusia, kreatívne postupy
- Príklady prípravy básnických antológií slovanských literatúr

POÉZIA

Kde sa stretávame s poéziou v každodennom živote?
Literatúra pre elitu alebo pre každého?
Používate niekedy poéziu na hodinách cudzieho jazyka?

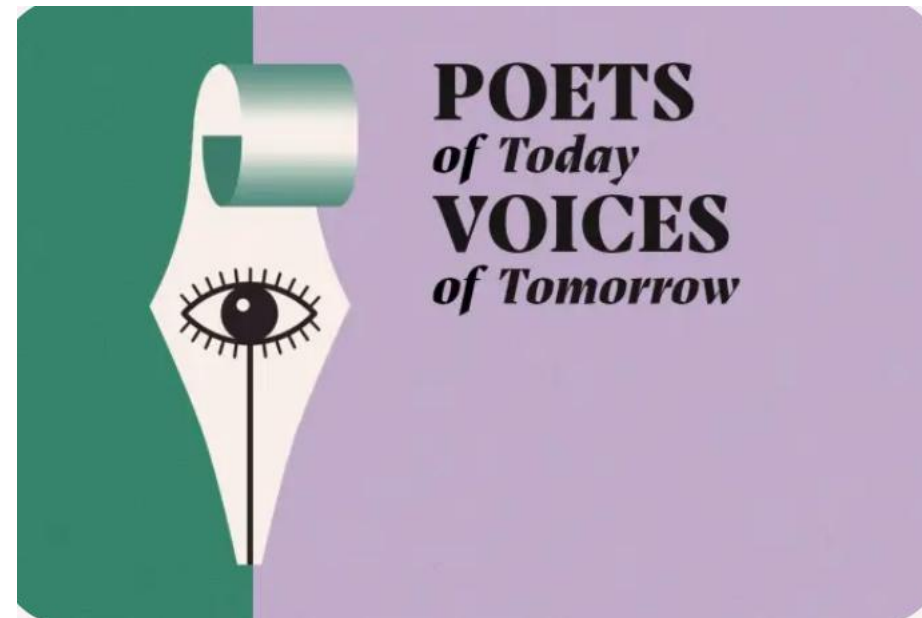

Sommerlied

Durch des Sommers reife Fülle
Lass ich meine Hände gleiten
Meine Glieder schmerzhaft weiten
Zu der dunklen, schweren Erde.

M. Heidegger v liste Hannah Arendt, 1925

**Dok čekate tramvaj obratite pozornost na
Šenoine stihove jer poezija je...**

[HOME](#)

[ABOUT TRANSPŌESIE](#)

[POEMS](#)

[POETS](#)

[NEWS](#)

[PARTNERS](#)

TRANSPŌESIE - POEMS

MORE EPISODES FROM *POETRY OFF THE SHELF*

SHOWING 1-20 OF 552 PODCASTS

Growing Sideways

+ [Listen now](#)

Forty Years in Nannies

Національний тиждень читання поезії
17.03—23.03

УКРАЇНСЬКИЙ
ІНСТИТУТ
ЛІТЕРАТУРИ

МКСК

Українська
бібліотечна
асоціація

З чого все почалося?

ПІСНЯ ТИСЯЧІ ГОЛОСІВ

Вона заговорила про
мужність і зброю.

В неї навіть не голос

— в неї багатоголосся.

— Сергій Жадан

**SPOLOČNÝ EURÓPSKY
REFERENČNÝ RÁMEC
PRE JAZYKY:
UČENIE SA, VYUČOVANIE,
HODNOTENIE**

Spoločný európsky referenčný rámec SERR

Nové stupnice tykajúce sa literárnych textov.

Kompetencie učiaceho sa, úlohy a ich miesto vo vyučovaní jazyka

V SERR:

- čítanie ako voľnočasová aktivita
- vyjadrenie osobnej reakcie na kreatívne texty (vrátane literatúry)
- analýza a kritika kreatívnych textov (vrátane literatúry)

Kreatívne texty: literárne, film, divadelné predstavenia, recitály, multimodálne inštalácie

Spoločný európsky referenčný rámec SERR

CIEĽOM výučby CJ pri práci z literárnym textom: komplexné porozumenie textu, schopnosť reagovať naň, prepojenie obsahu s vlastnými skúsenosťami, porovnávanie so skúsenosťami iných čitateľov

KOMUNIKAČNÉ A JAZYKOVÉ KOMPETENCIE: jazykové, sociolinguistické, pragmatické

TEXT PRI VÝUČBE CUDZIEHO JAZYKA

- Čítanie je podmienené kultúrnymi, jazykovými a čitateľskými skúsenosťami.
- Horizont očakávania pri otvorených, viacvýznamových a referenčných textoch, akými sú literárne, je v heterogénnych skupinách študentov (učiach sa) širší.
- NIEKEDY homogénna trieda - DNES heterogénna skupina učiach sa (rozdiely v identite, príslušnosti, znalosti jazykov, motivácii, sociálne a kultúrne rozdiely)

KOMPETENCIE UČITEĽA CJ

- Rešpektovať špecifickosť literárneho textu
- Pozorné pomalé čítanie v cudzom jazyku ako proces
- Viacjazyčnosť učiteľa
- Výber textov, ktoré povzbudzujú prvú aj cieľovú kultúru
- Akceptovať iné perspektívy, rozmanitosť názorov

Zmeny a revízie v didaktike CJ

- DIDAKTIKA KLASICKÝCH A MODERNÝCH JAZYKOV (aktuálne výzvy)
- PROCES POROZUMENIA NÁROČNÝCH TEXTOV
- PREKLADANIE AKO PROCES POČAS VÝUČBY
- PREKLAD AKO VÝSLEDOK

PRÁCA S LITERÁRNÝM TEXTOM

- Fáza prípravy a "posilňovania"
- Fáza akceptácie a sémantickej analýzy
- Fáza aktualizácie

ČLOVEK ŽIVALI IN
ŽIVAL ČLOVEKU
V SODOBNI
SLOVANSKI POEZIJI

ANNA ADAMOWICZ, LILJANA DIRJAN,
MILA HAUGOVÁ, IGOR ISAKOVSKI,
IVAN MARTIN JEROUS, DIMITAR KENAROV,
OLEG LIŠEGA, EVA LIUKA, SIBELA PETLEVSKA,
VASKO POPA, JAKUB SAJKIŃSKI,
WISŁAWA SZYMBORSKA

ANTOLÓGIA

Človek zvieraťu, zviera človekovi v súčasnej slovanskej poézii

Filozofská fakulteta UL, ur. Namita Subiotto, 2023.

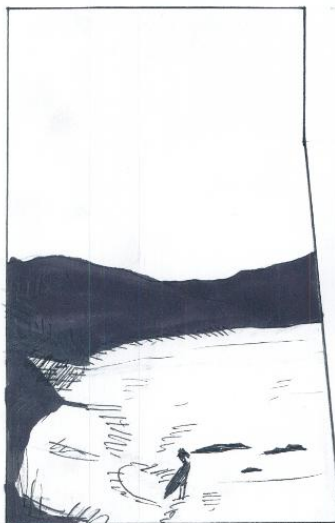

-
- Dvojazyčná básnická antológia
 - 12 autorov, 30 básní
 - bulharčina, čeština, chorvátčina, macedónčina, poľština, srbčina, slovenčina, ukrajinčina
-
- Výber textov: téma vzťah človeka k zvieratám
 - Preklad básní do slovinčiny
 - Odborné literárnovedné texty o básniach a poetike autorov
 - Kreatívna práca s textami (písanie, výtvarná práca)
 - Výstava a vydanie knihy
 - Čitateľský klub Slovanska bralna značka

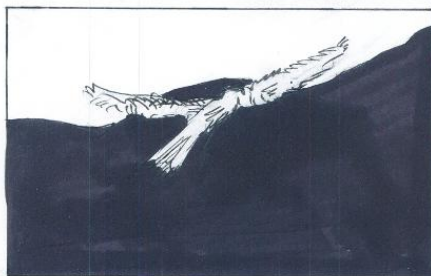
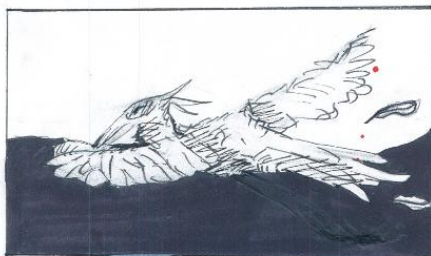

Vasko Popa: *Riba u duši*

Srebrna riba u duši
U ribi malo slame
Na slami šarena krpa
Na krpi tri zvezde device
Lovili smo srebrnu ribu
Bili smo veoma gladni
Riba jedva da je bežala
Otvorili smo ribu
Iz ribe se rasulo malo slame
Raspala se šarena krpa
I tri zvezde device
Izgubile su devičanstvo
Što se srebrne ribe tiče
Ni mačke je ne bi jele
Grdno smo se prevarili
Mračno nam je sad u duši

č a p l j a

Eva Luka: *Volavka*

Stojí nad vodou na kameni, akoby premýšľala.
Kto jej dal túto podobu, tvar štíhleho,
archaického anjela, žijúceho svoj utajený život mimo nás?
Má všetko: kabát utkaný
z jednotlivých, ako prsty plodu jemných pierok,
a najmä Kridla. Má samu seba: závideniahodnú,
pevne uchopenú identitu. Ale Kridla, Kridla sú to,
čo ju oddeľuje od zeme, čo jej dáva
Veľkosť a Voľnosť, Povznesenosť nad všetky
zlá, nad čierne vody, nad naše malicherné
smútky a trápenia, nad tiene
našich spolnotených blízkých, nad naše primitívne
pachtenie sa za chlebom; nad umieranie.
Hľadí, akoby vravela: moja dokonalosť spočíva
v nadoblačnej ľahkosti, v ľahostajnosti bohov.
Som obdarená rečou, vyjadrujúcou všetko
iba presnosťou tela. Volavka, nádherná aj v tom,
ako mnou pohŕda – prízemnou bytosťou,
zízajúcou na ňu v nemom údive
a nerozumejúcou, ako je možné, že v tejto chvíli žije
na jednom brehu spolu s ňou; že ju postretol
takýto prostý zázrak: byť blízko nej, nevnímaná
a prehliadaná, a predsa požehnaná
touto výlučnou chvíľou, presahujúcou všetko.

ANTOLÓGIE - ČÍTANKY

ČLOVEK ŽIVALI IN ŽIVAL ČLOVEKU V SODOBNI SLOVANSKI POEZIJI

ANNA ADAMOWICZ, LILJANA DIRJAN,
MILA HAUGOVÁ, IGOR ISAKOVSKI,
IVAN MARTIN JIROUS, DIMITAR KENAROV,
OLEG LIŠEGA, EVA LIČKA, ŠIBILA PETLEVSKA,
VASKO POPA, JAKUB SAJKOWSKI,
WISŁAWA SZYMBORSKA

PODOBE PODOB Likovne umetnine v slovanskih književnostih in UI

UREDILEC
TATJANA HALAŽEC BUČ
NAMIYA SUGIOTTA
KATJA MAHNEČ

FF
UNIVERZA
V LJUBLJANI

LITERÁRNA ČÍTANKA

Výber textov slovenskej literatúry
pre študentov slovenčiny
ako cudzieho jazyka a slovákistov
mimo územia Slovenska

zostavovatelia

PhDr. Marián Kamenčík, PhDr.

PREVAJALSKE STOPINJE

IZBOR ČESKÉ, POLJSKÉ IN SLOVÁCKÉ
KNJIŽNOSTI V ŠTUDENSKIH PREVORIH

Uredilec

Tina Podrňaj

Spela Ševšek Graneč

Jana Snytová

LITERATÚRA

Hanauer, D.: Poetry reading in the second language classroom. Language Awareness 1997.

Inkret, Andreja: Med prevajanjem in prevodi: branje literature pri pouku klasičnih jezikov. Ars et Humanitas 17/1 (2023).

Klemen, M., Eniko, M: Literaturna besedila pri poučevanju slovenščine kot drugega in tujega jezika. Ljubljana: FF 2022.

Samide, Irena: Kdo se boji literature? Književna didaktika pri študiju tujega jezika. Ljubljana: FF 2008.

Common European Framework of Reference for Languages. Learning, teaching, assessment. Companion volume 2020.